

POSTANOWIENIE

8 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 lutego 2024 r. w Warszawie
zażalenia A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie
z 26 maja 2023 r., VIII WSC II 1/23,
w sprawie z powództwa W. B.
przeciwko A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,

1) oddala zażalenie;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2460 (dwa tysiące czterysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu niniejszego postanowienia pozwanej do dnia zapłaty.

[SOP]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 9 listopada 2022 r. (sygn. akt VIII Ga 265/22), wydanym w sprawie o zapłatę z powództwa W. B., na skutek apelacji strony pozwanej A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z 15 marca 2022 r. oddalił tę apelację. Pełnomocnik pozwanej wystąpił z wnioskiem o sporządzenie na piśmie

uzasadnienia wyroku Sąd drugiej instancji, które zostało mu doręczone 21 grudnia 2022 r. Następnie wyrok ten został przez pełnomocnika pozwanej zaskarżony skargą kasacyjną, która jako pismo procesowe, została nadana 21 lutego 2023 r. przesyłką poleconą adresowaną bezpośrednio do Sądu Najwyższego, który otrzymał ją 24 lutego 2023 r. W dalszej kolejności Sąd Najwyższy przesyłką poleconą z 1 marca 2023 r. przesłał skargę kasacyjną pozwanej, zgodnie z właściwością, do Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Postanowieniem z 26 maja 2023 r., Sąd Okręgowy w Szczecinie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił tę skargę, jako spóźnioną, gdyż z uwagi na art. 165 § 1 k.p.c. dwumiesięczny termin na złożenie skargi kasacyjnej upłynął bezskutecznie 21 lutego 2023 r., wobec faktu, że Sąd Najwyższy, odesłał tę skargę do właściwego Sądu Okręgowego - 1 marca 2023 r., a więc po terminie.

Pełnomocnik skarżącej w zażaleniu od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z 26 maja 2023 r., które zaskarżył w całości, zarzucił naruszenie: art. 369 § 3 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i uznanie przez Sąd odwoławczy, że wniesienie skargi kasacyjnej bezpośrednio do Sądu rozpoznającego merytorycznie środek zaskarżenia nie pozwala na uznanie, że termin do wniesienia środka zaskarżenia został zachowany, podczas gdy stosując odpowiednio przepisy o apelacji należało uznać, że wniesienie skargi do sądu merytorycznie rozpoznającego ten środek zaskarżenia stanowi o zachowaniu terminu do jej wniesienia; art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące odrzuceniem skargi kasacyjnej, jako spóźnionej. Powołując się na te zarzuty pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie. Na podstawie art. 397 § 3 w zw. z art. 390 § 1 k.p.c. pełnomocnik skarżącej wniósł również o przedstawienie Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego dotyczącego rozważenia, czy na mocy art. 398²¹ k.p.c. do skargi kasacyjnej wniesionej wprost do Sądu Najwyższego zastosowanie ma przepis art. 369 § 3 k.p.c., a w razie odpowiedzi negatywnej, o wskazanie podstawy prawnej i przepisu, z którego wynika nakaz odrzucenia skargi kasacyjnej wniesionej wprost do Sądu Najwyższego i przekazanej do właściwego Sądu po terminie, przy uwzględnieniu treści art. 369 § 3 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnia się, że istota zażalenia wnoszonego do tego Sądu na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej (art. 394¹ § 1 k.p.c.) sprowadza się do formalnej kontroli zaskarżonego postanowienia sądu drugiej instancji, tj. stwierdzenia, czy rzeczywiście występują przeszkody uniemożliwiające zainicjowanie postępowania kasacyjnego poprzez skuteczne wniesienie skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lutego 2023 r., III CZ 332/22, niepubl.). Zakres kontroli realizowanej przez Sąd Najwyższy w ramach niniejszego postępowania zażaleniowego - adekwatnie do przedmiotu orzekania w postanowieniu Sądu Okręgowego Szczecinie z 26 maja 2023 r. - jest zawężony do oceny prawidłowości decyzji procesowej tego Sądu o odrzuceniu skargi kasacyjnej strony pozwanej z powołaniem się na okoliczność, iż została ona wniesiona do Sądu Okręgowego w Szczecinie po terminie. Pełnomocnik pozwanej w zażaleniu zawarł stanowisko, że w realiach procesowych sprawy do wywiedzionej przez niego skargi kasacyjnej powinny znaleźć zastosowanie odpowiednio przepisy o apelacji art. 369 § 3 k.p.c. dotyczący zachowania terminu do wniesienia apelacji w razie skierowania jej do sądu drugiej instancji, zamiast prawidłowo do sądu pierwszej instancji, który po jej wniesieniu przekazuje ją do sądu drugiej instancji. Jak bowiem stanowi art. 369 § 1 k.p.c., apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Według natomiast art. 369 § 3 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym w chwili wydania postanowienia zaskarżonego zażaleniem (nowa treść przepisu obowiązuje od dnia 1 lipca 2023 r.), termin, o którym mowa w § 1, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona wniosła apelację do sądu drugiej instancji. W takim przypadku sąd ten zawiadamia sąd pierwszej instancji o wniesieniu apelacji i żąda przedstawienia akt sprawy.

Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym i wysoce sformalizowanym. Przepisy dotyczące m.in. jej wniesienia ustawodawca umieścił

w Kodeksie postępowania cywilnego - w Dziale V a zatytułowanym „Skarga kasacyjna”. Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c., znajdującym się w tej jednostce redakcyjnej Kodeksu, skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. W rezultacie ustawodawca wyraźnie wskazał adresata wnoszonej przez stronę skargi kasacyjnej i termin jej złożenia, przewidując równocześnie określone konsekwencje za niedochowanie przewidzianych wymogów. Natomiast art. 398²¹ k.p.c. pozwala na odpowiednie stosowanie przepisów o apelacji do postępowania przed Sądem Najwyższym, jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed tym Sądem. Zatem - wbrew twierdzeniom żalącej się – treść art. 398⁵ § 1 k.p.c. przesądza o tym, że nie jest dopuszczalne zastosowanie art. 369 § 3 k.p.c. (umieszczonego w Dziale V „Środki odwoławcze” Kodeksu postępowania cywilnego) w postępowaniu kasacyjnym. Przepis ten dotyczy szczególnego przypadku wniesienia apelacji bezpośrednio do sądu drugiej instancji, zatem nie określa ogólnego sposobu postępowania w wypadku wniesienia środka zaskarżenia do niewłaściwego sądu. Wymaga podkreślenia, że orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym zakresie jest jednolite i nie ma potrzeby jego zmiany (zob. np. postanowienia: z 20 lutego 2014 r., I CZ 6/14, OSNC 2015, nr 2, poz. 22, z 20 marca 2014 r., II CZ 107/13, niepubl., z 4 września 2014 r., II CZ 51/14, niepubl. i z 25 listopada 2016 r. V CZ 73/16, niepubl.). W zażaleniu pozwana nie podniosła nowych, nieznanych dotąd argumentów na rzecz przyjęcia stanowiska przeciwnego. Z tej przyczyny Sąd Najwyższy nie dostrzegł przesłanek uzasadniających przedstawienie składowi powiększonemu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego sformułowanego w zażaleniu.

Dodać też należy, że zasadniczo termin ustanowiony dla pisma procesowego jest zachowany, jeśli w tym terminie wpłynie ono do sądu. Dla zachowania terminu konieczne jest zatem nadanie pisma do właściwego sądu i na jego właściwy adres. W przypadku natomiast wniesienia pisma do sądu niewłaściwego, datą wniesienia pisma jest data nadania w placówce pocztowej przez sąd niewłaściwy do sądu właściwego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2019 r., V CZ 21/19, niepubl.). Tak też zasadnie przyjął Sąd drugiej instancji w odniesieniu do skargi kasacyjnej wniesionej przez pozwaną.

Z tych względów zażalenie jako niezasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz.1964 ze zm.).

[PG]

[ms]